

**МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ
ИНГУШЕТИЯ**

**Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
"Средняя общеобразовательная школа №12 г.Назрань"**

РАССМОТРЕНО

на заседании
МО

Шадыева А.Р.
Приказ № 1
от «31» 08.2023

СОГЛАСОВАНО

Зам. Директора по
УВР НШ

Цурова М.М.
Приказ № 1
от «31» 08.2023

УТВЕРЖДЕНО

Директор
ГБОУ «СОШ №12 г.Назрань»

Бекова Э.К.
Приказ № 1
от «31» 08.2023

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Ингушский язык»

для обучающихся 4 класса

Кхетора каьхат (пояснительная записка)

Таханарча школан хьалхашка латт докхий декхараш. Керттерча даькъе уж да хьалкхувш йоаг1а т1ехье эздел долаш, г1улакхаца, нахаца товш, 1имерза, ший моттиг д1алаца ховш, Даьхе а, къам а, дезал а лоарх1аш, шийна хьалхашка латта декхараш кхетадеш, цу хьаькъахьа къахьегаш, дийша, 1илман лардаш 1омаь, вахаре царех пайда эца ховш хьалкхейр.

Вахар дег1адоаг1а 1илма, техника, культура дег1адарца. Царга хьежжа хила беа дешархошта тахан беш бола хьехам. Школашка вахарцара бувзам ч1оаг1баро д1адех хьехархошкара дешархой теркам т1абахийта дезар – дукхаг1а долча даькъе шоашка уйла яйтар, 1илман лардаш тошкаш болх байтар, 1омадаьчох вахаре пайда эца ховргдолаш.

Наьна мотт 1омабар, грамматика хар боккха лоарх1ам болаш да дешархой кхетам дег1абоалабара, х1ана аьлча, мотт 1омабарца кхетаю мета хозал, из б1аьхий хилар, кхыча къамий мотт а дикаг1а кхетабу бераша, цар культура йовза а новкъостал ду. Дешархошта д1ахьехар хила деза уж кхетаргболаш, ц1енача, аттача меттала, 1омадаьчох ма хулла дукхаг1а дукхаг1а пайда эца йиш хургйолаш. Цудухьа наьна мотт хьехачо керттердар хьакъоастадеш, цунна теркам т1абохийташ, грамматически бокъонаш в1аши юсташ бе беа ший болх.

Наьна метта урокаш т1а дешархоша г1алг1ай метта грамматически лардаш 1омаю, къамаьл шаьрдара балхаш а ду.

4-й классе доладу грамматически дакъа – морфологи 1омае, из болх д1ахьо ялхлаг1чеи ворх1лаг1чеи классашка. Из раздел я къамаьла доакъоох кхетам луш, хьалха царех 1омадаьр к1оаргдеш, шердеш. Къамаьла доакъош 1омадеш дешархошта ха деза предложенешта юкьера уж шеко йоацаш белгалдаха.

Дешархой къамаъла культура лакхъяри 1омадаъчун навикаш дег1айоалаяри хила деза х1ара урока. Из болх д1ахьо тайп-тайпара упражненеш кхоачашъярца. Упражненеша новкъостал ду 1омаъ бокъонаш ч1оаг1ъе, орфографически а пунктуационни говзал ч1оаг1ъе, грамматически материал дикаг1а кхетае а, йоазонца цунах пайда эца а. Говзамеча йоазонех пайда эцаш, дувзадenna къамаъл шаьрдеш дешархой теркам т1абахийта беза хъехархочо сочиненеш, изложенеш язъяра,говзамеча текста тохкам бе 1омабара.

Тайп-тайпарча дошлоргах пайда эца 1омаде деза хъехархочо бераш, шоаш бувцаш бола мотт б1аьхий, ира, говза, хоза бувцаргболаш, къамаъл деча хана а йоазув деш а г1алаташ дергдоацаш. Х1ара уроках, кердачох хоам беш, хьалха 1омадаьр дагалувцийта деза дешархошка, кердачун хьалха 1омадаьчунца бувзам а беш.

Х1ара классе шу д1адолалуш а шу чакхдоалаш а хьалха 1омадаьр кердадаккха деза дешархошца, программаца белгалбаьккха дувзадenna къамаъл шаьрдара болх бизза д1абахьа беза.

Г1алг1ай мотт хъехара г1улакх доагг1ача тайпара хъехархочо д1ахьой, дешархошта шоай наьна мотт безалургба, шоаш 1омабеча кхыча къамий метай бокъонаш йовза атта хургда.

Календарни план

4 класс – йоазув

№ урока	Тема урока	Сахъатий боарам	Таърахъ	
			<i>планах</i>	<i>хиннар</i>
1.	Доаларие юкъарей ц1ердешаш	1		
2.	Доаларей юкъарей ц1ердешаш - кердадакхар	1		
3.	Озаши алапаш	1		
4.	Мукъеи мукъазеи оазаш	1		
5.	Й1аъхеи лоацей мукъа оазаш	1		
6.	Т1ера хъаяздар	1		
7.	Зовнеи къореи мукъаза оазаш	1		
8.	В1аший тара йола зовнеи къореи мукъаза оазаш/*	1		
9.	Шола мукъаза оазаш алапаш	1		
10.	Диктант	1		
11.	Г1алаташцара болх.Шолха мукъа а мукъаза алапаш	1		
12.	Шолха алапаш	1		
13.	Сочинени	1		
14.	Г1алаташцара болх. Шола шолха алапаш	1		
15.	Шола шолха алапаш - кердад	1		
16.	Изложени	1		
17.	Г1алаташцара болх. Алап й (йот)	1		
18.	Йши хоадора а къоастора а хъаракаш (ъ ь)	1		
19.	Йши хоадора а къоастора хъаракаш кердадаккхар	1		

20.	Дешдакъя	1		
21.	Деша овла. Цхъа овла бола дешаш	1		
22.	Диктант	1		
23.	Г1латашцара болх . Деша чаккхе	1		
24.	Дешхъалхе.	1		
25.	Суффикс	1		
26-27.	Предложени тайпаш. Дувцареи, хаттареи, предл.	2		
26.	Предложени кертереи кертерзеи маженаш	1		
29.	Изложени	1		
30.	Г1алаташцара болх. Предложене кертереи кертезеи маженаш керд.	1		
31.	Цхъантайпара маженаш йола предложенеш	2		
32.	Предложене цхъантайпарча маженашта юкье а, е, и яха хоттараш	1		
33.	Хоттарг а е.	1		
34.	Хоттарг е	1		
35.	Хоттарг и.	1		
36.	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхъантайпарча маженашта юкье сецара хъаракаш	1		
37.	Сочинени.	1		
38.	Къамаъла доакъош. Ц1ердош белгалдош хандош.	1		
39.	Ц1ердош.	1		
40.	Ц1ердош, белгаладош, хандош-кердадаккхар	1		
41.	Диктант	1		
42.	Г1алаташцара болх.Ц1ердешай таърахъашца хувцадалар.	1		
43.	Ц1ердешай таърахъашца хувцадалар	1		
44.	Ц1ердешай классаш	1		
45.	Ц1ердешай классаш кердад	1		
46-47.	Ц1ердешай дожарашца хувцадалар	2		
48.	Ц1ердешай легар. Ц1ера дожар	1		

49.	Доала дожар	1		
50.	Лура дожар	1		
51.	Сочинени	1		
52.	Г1алаташцара болх. Дера дожар	1		
53.	Ц1ердешай доалеи дереи дожарий чаккхенаш. Фу? Сен? Сево?	1		
54.	Кечала дожар	1		
55.	Соченени	1		
56.	Г1алаташцара болх. Хотталура дожар	1		
57.	Меттига дожар	1		
58.	Дустара дожар	1		
59.	Ц1ердешай дукхален таьрахь	1		
60.	Ц1ердешай дукхален таьрахь кердакхар	1		
61.	диктант	1		
62.	Г1алаташцара болх. Белгалдош	1		
63.	Белгалдош	1		
64.	Ло1амеи ло1амезеи белгалдешаш	1		
65.	Ло1амеи ло1амезеи белгалдешаш	1		
66.	Белгалдешаш таьрахьашцеи классашцеи хувцадалар	1		
67.	Белгалдешаш таьрахьашцеи классашцеи хувцадалар	1		
68.	Изложени	1		
69.	Г1алашцара болх. Белгалдешаш дожарашца хувцадалар	1		
70.	Белгалдешаш дожарашца хувцадалар	1		
71.	Белгалдешаш дожарашца хувцадалар	1		
72.	Таьрахьдош – юкъара кхетам	1		
73.	Таьрахьдош – юкъара кхетам	1		
74.	Контрольни диктант	1		
75-76.	Г1алашцара болх. Массали арг1ани таьрахьдешаш	2		
77.	Ц1ерметдош юкъара кхетам	1		
78.	Ц1ементдошай легар. 1-г1а юхь	1		

79.	2 ча юхъа ц1ерметтдешай легар	1		
80.	3 ча юхъа ц1ерметтдешай легар	1		
81.	диктант	1		
82.	Г1алашцара болх. Хандош. Юкъара кхетам	1		
83.	Хандош. Юкъара кхетам	1		
84-85.	Хандеша белгалза форма	2		
86.	Сочинени	1		
87.	Г1алаташцара болх. Хандеша ханаш.	1		
88.	Хандеша йола ха.	1		
89.	Хандеша яха ха.	1		
90.	Изложени.	1		
91.	Г1алашцара болх. Хандеша яха ха.	1		
92-93.	Хандеша хургйола ха.	2		
94-95.	Дацардешаш ца, ма хандешашца нийса яздар (провоаис не, ни с глагол).	2		
96.	Диктант.	1		
97.	Г1алашцара болх. Хандешах 1омадаър кердадаккхар	1		
98.	Куцдош юкъара кхетам.	1		
99.	Куцдош кердадаккхар.	1		
100.	Шера 1омадаър кердадаккхар. Деша оттам.	1		
101-102.	Чудерзара урок. Къамаъла доакъош кердадаккхар.	2		